

Energi til fremtiden

Den globale utviklingen preges i dag av to parallelle trender: en teknologisk revolusjon som driver energibehovet kraftig opp, og en uforutsigbar geopolitisk situasjon som gjør tilgangen på energi mindre stabil. Digitalisering, kunstig intelligens og ny industri som datasentre øker etterspørselen, samtidig som krig og økt rivalisering mellom stormakter skaper usikkerheter i leveransekedene. I en slik verden blir tilgang på energi en avgjørende forutsetning for både sikkerhet og videre økonomisk vekst.

Som en av Europas viktigste eksportører av energi, er Norge med på å sikre energiforsyningen langt utover våre egne grenser. Europeisk industri og energisikkerhet er i stor grad avhengig av norsk olje og gass, samtidig som energiutvekslingen knytter oss tettere sammen til våre naboland. Dette er særlig viktig så lenge Norge står utenfor EU.

Samtidig står Norge overfor en økende utfordring på hjemmebane med å dekke et raskt økende kraftbehov, drevet av elektrifisering, energikrevende industriutvikling og det grønne skiftet. Utbyggingen av ny energiproduksjon holder ikke tritt med etterspørselen. En reduksjon i kraftoverskuddet påvirker både prisene hjemme og eksportevnen vår i utlandet. Derfor mener Unge Høyre det er viktig å øke energiutbyggingen i Norge.

Kraftsystemet

Norge trenger et kraftsystem som leverer mer kraft, raskere. I dag går utbyggingen for sakte, og nettkapasiteten er begrenset. Når kraft blir en knapp ressurs, må tilgjengelig kapasitet prioriteres til formål som styrker nasjonal sikkerhet og verdiskaping.

Unge Høyre mener at kraftsystemet i hovedsak bør styres av markedet. Markedsprising gir riktige insentiver til både produksjon og forbruk. Myndighetenes rolle er å sette tydelige rammer der kapasiteten er begrenset, og sørge for effektive konsesjonsprosesser og tilstrekkelig nettkapasitet.

Unge Høyre vil:

- Ha en kraftig økning i norsk kraftproduksjon gjennom raskere prosesser og tydeligere nasjonale prioriteringer
- Legge til rette for at både bedrifter og enkeltpersoner kan inngå langsiktige fastprisavtaler
- Gjøre salg av egenprodusert strøm skattefritt
- Innføre skattefradrag for ENØK-tiltak i egen bolig
- Stille tydeligere krav til samfunnsnyttene ved tildeling av ny nettkapasitet
- Gi nettselskapene sterkere insentiver til å bygge ut kapasitet raskere
- Redusere behandlingstid for konsesjoner til nett- og kraftprosjekter
- Prioritere nettkapasitet til prosjekter med sikkerhetshensyn, deretter prosjekter med høy verdiskaping
- Sørge for at manglende nettkapasitet i storbyene ikke bremser boligutbygging.
- Holde nettleien så lav som mulig, ved å unngå fordyrende elementer ved utbygging av strømmettet. Statnett bør være svært restriktive i bruk av kabling, og velge de mest effektive traseene.
- Åpne for privat utbygging av transmisjonsnett der det gir raskere utbygging
- Stramme inn klageadgangen slik at kun direkte berørte parter kan forsinke utbygging.
- Innføre maksimumsfrister for behandling av kraft- og nettprosjekter

Fornybar energi

Norge må produsere mer fornybar energi for å dekke et økende kraftbehov. Den mest effektive måten å gjøre dette på er å øke produksjonen der kostnadene er lave og potensialet stort, særlig gjennom oppgradering av eksisterende vannkraft.

Unge Høyre mener at utbygging av fornybar energi må styres av kostnad, effekt og gjennomførbarhet. Ny utbygging må skje der den gir betydelig kraftproduksjon, og ikke stoppes av hensyn som ikke står i forhold til gevinsten.

Unge Høyre vil:

- Jobbe for oppgraderinger og utvidelser av eksisterende vannkraftverk
- Åpne for utbygging av vannkraft i vernede vassdrag
- Ta i bruk batterianlegg som et supplement til nettutbygging på kort sikt.
- Være positive til utbygging av vindkraft i kommunene.
- Forenkle konsesjonsprosesser for ny fornybar energiproduksjon, og gjennomgå og fjerne nasjonale særkrav som gjør kraftutbygging dyrere og tregere enn i sammenlignbare land
- Ikke opprette incentivordninger for hydrogenproduksjon før det finnes et konkurransedyktig marked.
- Ikke prioritere havvindprosjekter med høy kostnad og lav effekt.
- Innføre forvaltningsdomstoler i Norge for å effektivisere avklaringen i tvister som gjelder klima og miljø.
- Jobbe for mer bølgekraft i Norge.

Kjernekraft

Energisystemet i Norge trenger stabile og faste energikilder. Selv om vannkraften er – og skal fortsette å være – en stabil grunnlast i det norske energisystemet, har vi bruk for energikilder som ikke er væravhengige.

Kjernekraft vil ikke løse kraftbehovet på kort sikt, men kan bli en viktig del av energisystemet på lengre sikt. Skal Norge ha kjernekraft, må arbeidet starte nå. Det krever tydelige og forutsigbare rammevilkår, oppbygging av kompetanse og tilpasning av regelverk.

Utviklingen internasjonalt går raskt, særlig innen små modulære reaktorer (SMR), som kan bygges raskere og med lavere kostnader enn tradisjonelle kjernekraftverk. Samtidig er teknologien fortsatt umoden, og Unge Høyre mener det er markedet som bør avgjøre hvilke løsninger som blir tatt i bruk.

Unge Høyre mener staten må legge til rette for kjernekraft gjennom stabile rammevilkår og effektiv saksbehandling, men at det i hovedsak er private aktører som skal stå for investeringene. Staten skal derimot sikre at Norge er i stand til å ta i bruk kjernekraft den dagen det blir lønnsomt og gjennomførbart.

Unge Høyre vil:

- Starte prosessen med å gjøre Norge til et kjernekraftland i tråd med IAEAs milepælsstrategi. Et nasjonalt koordineringsorgan skal organisere prosessen, i tråd med Kjernekraftutvalgets anbefalinger.
- Sikre en positiv investeringsbeslutning (FID) for det første kommersielle kjernekraftprosjektet innen 2035.
- Etablere et tydelig og forutsigbart rammeverk for godkjenning av kjernekraftverk.
- At utvikling og drift av kjernekraftanlegg skal være et nasjonalt ansvar hvor private aktører skal dekke hovedkostnader for utbygging, drift og dekommisjonering.
- At staten skal være teknologinøytrale i utbyggingen av kommersiell kjernekraft.
- Etablere et offentlig-privat samarbeid for å sikre Norges første SMR-demonstrasjonsanlegg innen 2035.
- Etablere et nasjonalt kompetansesenter for kjernekraft, etter anbefaling fra Kjernekraftutvalget.
- Fullt utnytte Finland og Sveriges kompetanse i utviklingen av kjernekraft i Norge, blant annet gjennom forsknings- og demonstrasjonsprosjekter.
- Melde Norge inn i europeiske samarbeid som Euratom og EU SMR Alliance for å sikre tilgang til kritisk kompetanse om kjernekraft.

Vedtatt i landsstyret 19. april 2026

- Utrede potensialet for geotermisk energiproduksjon i Norge. Utredningen skal særlig vurdere erfaringer fra Island.